

דתניא: כנסה הכהן גדול לאלמנה בחזקת שהיא כן, ונמצאת שהיא כן יש לה כתובה.

ומדייקת הגמרא: הא סתמא שלא כנסה בחזקת אלמנה, אין לה כתובה, הרי מבואר כרב יהודה שאם לא הכיר בה אין לה כתובה.

ומשנינן: לא תימא: הא סתמא — שלא הכיר בה — אין לה כתובה.

אלא אימא: כנסה בחזקת שאינה כן שהטעתו ואמרה לו שלא נתקדשה לאדם מעולם ונמצאת שהיא כן, אז אין לה כתובה, אבל אם לא הטעתו אלא שהוא הטעה את עצמו, יש לה כתובה.

ותמהה הגמרא על התירוץ:

אבל סתמא — שלא הטעתו, אבל לא הכיר בה — מאי, אית לה כתובה! ?

אם כן ארתני בסיפא של אותה ברייתא: כנסה בחזקת שהיא כן ונמצאת שהיא כן, יש לה כתובה —

לשמעינן סתמא, תשמיענו הברייתא שאם כנסה בסתם יש לה כתובה, ואנו נדע שכל שכן הא — כשכנסה בחזקת שהיא כן — שיש לה כתובה! ?

ועוד, הרי תני בהדיא ברייתא דלא כרב הונא:

כנסה כהן גדול לאלמנה בידוע שהיא כזו ונמצאת בידוע, יש לה כתובה.

כנסה סתם אין לה כתובה.

ומסיקין: אכן תיובתא דרב הונא!

זו ששנה התנא בברייתא "זינתה, הפסידה בלאותיה קיימין" דברי רבי מנחם סתימתאה [דברי רבי מנחם הם, שהרבה משמועותיו נשנו סתם במשנה ובברייתא].

אבל חכמים אומרים: זינתה, לא הפסידה בלאותיה קיימין.

שנינו במשנה: אם מתחלה נשאה לשם איילונית יש לה כתובה:

אמר רב הונא:

איילונית היא: אשה ואינה אשה, פעמים שהיא כאשתו, ופעמים שהיא אינה כאשתו.

אבל אלמנה הנישאת לכהן גדול באיסור אשה גמורה היא.

ומבאר רב הונא את דבריו:

איילונית אשה ואינה אשה:

אם הכיר בה יש לה כתובה כאשה גמורה, ואם לא הכיר בה אין לה כתובה, שהרי אין היא אשתו כי מקח טעות הוא.

אלמנה לכהן גדול אשה גמורה היא:

בין הכיר בה הכהן הגדול בשעה שנשאה שהיא אלמנה, ובין לא הכיר בה, יש לה כתובה.

ואילו רב יהודה אומר:

אחת זו ואחת זו בין איילונית ובין אלמנה לכהן גדול אשה ואינה אשה, הכיר בה יש לה כתובה, לא הכיר בה, אין לה כתובה.

מיתבי מברייתא לרב הונא: